

R É S U M É U I T B U N D E L

E l e c t r i c i t e i t s b e d r i j f T a r o e t o e n g .

Controleur Silindoeng aan Water-Elec.----- 11 Januari 1924 No:152/26.

Verzoek om inlichting of dat bureau project en begroo-
ting kan opmaken voor de elektrische verlichting van
Taroetoeng (middels 'n turbine op een der watervallen)

Schlieper aan Controleur van Silindoeng 14 April 1925- Schema van verlichting
met offerte, f48000.- (40 K.w., houten masten, 800
lampen) o.a. dat de kosten voor het te verrichten graaf
en betonwerk niet in de kostenberekening zijn opgenomen

W.E.aan Controleur van Silindoeng 4 September 1925 No:4038. Herinnering aan
brief WE.ddo. 28 Januari 1924 No: 605 waarin de ge-
vraagde inlichtingen verstrekt; verzoek mede te delen
of plannen voortgang hebben gevonden.

W.E.aan Controleur van Silindoeng 3 November 1925 No:5028;(afschrift gezonden
aan den Resident).

Nogmaals herinneringsbrief o.m. dat:

- 1.aanleg mag slechts plaats hebben, op last of met vergun-
ning G.G. (art.1, lid 1, Stbl 1890 No:190);
- 2.ook voor het gebruik van waterkracht een vergunning
vereischt: zie meded. No:1. toegezonden bij schrijven
van 20 Maart 1923 No:1244.

aan
Controleur Silindoeng W.E. 10 December 1925 No:5013/26. Plannen nog niet geheel
voorelkaar, op waterval Aek Siborgoeng de keuze geval-
len; debietmetingen hebben plaats gehad, cijfers ruim-
voldoende; doch is nog onderzoek gaande naar rentabili-
teit, waarvan wel goede verwachtingen, hetgeen nochtans
t.z.t. aan W.E.voor te leggen ter beslissing.

Verder zal goedkeuring Res nodig zijn voor (goedkeu-
ring van de plannen en een suppletorie
begrooting).

Controleur Silindoeng aan
Res d.t.k.Ass.Res.Batak-
landen 11 December 1925 No.5473/26.Doordruk van vorengenoemd schrijven met ver-
zoek mededeeling of daarin uitgestippelde gedragslijn
instemming Resident heeft.

Ass.Res. aan Resident 17 December 1925 No. 9036/26: laatstgenoemd schrijven voortgeschikt o.m. dat Ass.Res. in beginsel kan instemmen.

W.E. aan Controleur 24 December 1925 No. 5971: plannen met belangstelling vernomen, met aangegeven weg volkomen ingestemd, echter aandacht gevestigd; vergunning slechts aan rechtspersoon kan worden verleend; hetgeen Stadsfonds vermoedelijk niet, zoodat hiervoor 'n oplossing moet worden gezocht.

Resident aan Ass.Res. 31 December 1925: Stadsfonds is geen rechtspersoon als anderszins: zal niet te brengen zijn onder al 3, 4, van art. 1 van stbld. 1890, No. 190.
verzoeken nader advies.

Ass.Res. aan Controleur Silindoeng 13 Januari 1926, No. 32/26: om raad.
herinnerd 13 Maart 1926 No. 702a/26
— 2^e x " 28 April 1926 No. 702b/26
nogmaals herinnerd 15 Mei 1926 No. 4199/26

Controleur Silindoeng aan Ass.Res. 17 Mei 1926 No. 3252/15.

— Deelname ^{groot}post genoeg om rentabiliteit te waarborgen doch twee bezwaren:

1. de rechtspersoonlijkheds-quaestie,
2. stadsfonds geen contanten genoeg en dus dadelijk zal moeten leenen.

Beide bezwaren niet onoverkomelijk, doch vervallen onmiddellijk indien afdeeliningsraad ingesteld (verwacht op 1 Januari 1928).

Daarom beter uitvoering over te laten aan Plaatselijkeraad. "Acht de Resident het echter gewenscht dat dadelijk aan het plan wordt doorgewerkt, dan zal ik dit met vreugde doen."

W.E. aan Controleur Silindoeng 21 April 1926 No. 1901/26 herinnering. ~~de om.~~

Controleur Silindoeng aan W.E. 29 Mei 1926 No. 2850/26. Onderzoek rentabiliteit gunstige resultaten, doch 'n kink in den kabel in den vorm van bestuurshervorming, hetwelk aanleiding gaf voor te stellen daarop te wachten (1 Januari 1928), tenzij beslissing Resident anders uitvalt.

Controleur Silindoeng aan Ass.Resident 27 Mei 1926 No.3230/26. Afschrift van laatstgenoemd schrijven met verzoek om bericht op schrijven ddo.17 Mei.

Wd.Ass.Res. aan Resident 7 Juni 1926 No.4559/26- voortsch. van laatstgenoemd schrijven met verzoek mededeeling of Resident accoord met voorstel Controleur.

Wd.Res. aan Ass.Resident 22 Juni 1926 No.5795/3- in verband moeilijkheid van verkrijging rechtspersoonlijkheid en concessie accoorduitstellen; doch kunnen de plannen verder worden uitgewerkt, zoodat aan den Raad een volledig ontwerp kan worden voorgelegd, hetgeen den aanleg zeer zal bespoedigen.

W.E. aan Controleur van Silindoeng 28 Juli 1926 No.3753. Thans wel een zeer gunstig tijdstip voor het oprichten van een electriciteitsbedrijf: eenerzijds door de hoge rubberprijzen een buitengewone welstand, anderzijds de prijzen der benodigde materialen laag.

"Het zou te betreuren zijn, indien dit gunstige tijdstip wegens de a.s. bestuurshervorming onbenut zou voorbijgaan."

Weshalve in overweging gegeven na te gaan of er geen middel gevonden kan worden om de bezwaren te ondervangen.

Controleur Silindoeng aan Ass.Resident 20 September 1926 No.5123/26:

Het financieele bezwaar wel te ondervangen: met ~~bepaling~~ behulp van de onderdistrictskassen en verder tegen behoorlijke rente bij een of andere goedgevulde plaatselijke kas buiten de onderafdeling.

met de rechtspersoonlijksquaestie is het echter anders gesteld, aangezien Stadsfonds geen "gebiedsdeel met eigen geldmiddelen" in den zin van Stbld. 1890 No.190.

Zou gaarne vernemen of de geciteerde bepaling zoo ruim gelezen kan worden, dat het Stadsfonds wel daaronder valt, of dat vooruitlopende op de ko-

mende Bestuurshervorming, 'n voorloopige vergunning kan worden verleend onder bepaling dat de latere definitieve vergunning zal worden verleend aan de in te stellen afdeling.

Het rechtspersoonlijkhedenbezwaar immers slechts ~~voor~~ ^{aan} tijdelijk, aard en bovendien louter formeele beteekenis. Het zou zeer te betreuren zijn indien de uitvoerig van het plan vele jaren zou moeten worden uitgesteld, enkel en alleen om 'n tijdelijk formeel bezwaar.

Indien geen oplossing mogelijk als bovenaangegeven, wellicht mogelijk 'n N.V. te stichten met Stadsfonds als voornaamste en de geldschietende kassen als mede-aandeelhouders;

Vrees dan echter eveneens formeele bezwaren, en moeilijkheid bij de overdracht aan de afdeling.

W.E. aan Ass.Resident 6 October 1926 No.5091.- In aanvulling brief Controleur van Silindoeng evengenoemd worde er op gewezen, dat voor aanleg van elektrische leidingen door het Bestuur geen vergunning vereischt.

De aanleg dan te beschouwen als te zijn geschied op last van den G.G. (stbld.1890 No.190, art.1 lid 1) en de leidingen en inrichtingen eigendom van het Land, formeel geheel overeenkomstig de voorschriften; verwijzing naar de totstandkoming op bovengenoemde wijze van een electriciteitsbedrijf te Djambi.

Ass.Resident aan Resident 18 November 1926 No.8387/13.

Met uitvoering van het plan dat reeds van af 1924 bestaat, in het algemeen belang niet langer te wachten op tot standkoming Afd.raden.

Inderdaad behoort Stadsfonds niet tot de gebiedsdeelen, met eigen geldmiddelen in den zin van de Decentralisatiewet; nochtans 'n normaal embryo daarvan, kan dan ook t.z.t. zonder meer door de

^{te} instellen → Plaatselijke of Afd.Raad geaneexeerd; door Stads-

fonds worden ook pasars geëxploiteerd onder den wimpel "van overheidswege" op grond van de destijds van Regeeringswege aanbevolen onteigening van particuliere exploitaties.

'N oplossing zou kunnen zijn het Stadsfonds nu al om te zetten in 'n plaatselijke Raad, zulks echter nog niet urgent;

het zou er ook weinig mee gebaat zijn, aangezien het volgens de bepalingen dan toch nog 'n vergunning zal hebben te erlangen voor den aanleg v.d. elektrische geleiding: lijkt n.l. oorspronkelijke opzet van Stbld. 1890 No.190 geen andere geweest te zijn, dan te willen voorkomen eene willekeurigen en ondeugdelijken aanleg van elektrische geleidingen door particulieren en andere rechtspersonen, geen onderdeel van den Staat zijnde, immers de rechtspersonen, die bij overtreding van het in de staatsblad bepaalde, voor den strafrechtter kunnen worden gebracht, de laatste aanvulling van genoemd staatsblad, n.l. die bij staatsblad 1917 No. 44, geeft duidelijk te verstaan, dat ook gebiedsdeelen met eigen geldmiddelen een vergunning hebben aan te vragen voor den aanleg van elektrische geleidingen, als deze zich uitstrekken buiten de grenzen van een enkel perceel, of een enkele inrichting, bij zoodanig gebiedsdeel in beheer.

Hetgeen bij onderwerpelijk plan het geval is, zoodat Taroetoeng toch nog eene vergunning als bedoeld, zou hebben aan te vragen.-

Wordt verder verwezen naar de hoofdplaats Djambi, dat ook nog geen gebiedsdeel met eigen geldmiddelen.

'n Andere oplossing: stichting van 'n N.V. enz.....

Spoedige beslissing gevraagd, wijl thans het gunstigste tijdstip voor den aanleg: in verband schrijven

W.E., zoomede omdat op het oogenblik de belangstelling ^{van} graag geziene afnemers groot is (Dep. van Oorlog,

Zending's Emplacement, Holl. Inl. School Sigompoelon met

internaten).

De plannen liggen reeds geheel voorbereid gereed.
18 November 1926 No. 8387/3 Ass. Resident aan Controleur van Silindoeng/verzoek om inlichtingen hoe het staat met de onderhandelingen met Justitie (gevangenis), Post, Bioscoop, etc.

Resident aan Resident van Djambi 29 November 1926 No. 11549/3-inlichtingen verzocht op welke wijze te Djambi de rechtspersoonlijkheidsbezwaren ondervangen.

Controleur Silindoeng aan Ass. Resident 27 December 1926 No. 7749/3.

Commissie van beheer Stadsfonds in principe besloten de electrificatie te Entameeren; toezeggingen van particulieren en diverse lichamen, gerekend kan worden op minstens f900.- a f1000.- per maand. Voorloopig het te leenen bedrag op f30.000.- geschat.

Hulp verzocht van B.O.W. voor detailkaart van waternival, etc.

Verzocht die hulp zoo spoedig mogelijk te doen verleenen, aangezien de plannen die van andere zijde bestaan voor partieele verlichting door het zoo langzaam vorderen van het Stadsfonds vasteren vorm beginnen aan te nemen.

Ass. Res. aan Resident 7 Januari 1927 No. 10176/3: vorengenoemd schrijven aan Resident voortgeschikt met verzoek opnemer B.O.W. beschikbaar stellen.

Resident aan Ass. Resident 10 Januari 1927 No. 265/3: uit hierbij aangeboden bijlagen van het schrijven van den Resident van Djambi ddo. 29 December 1926 No. 6631/31, zijnde het Besluit Dir. Gouv. Bedr. van 26 Augustus 1925 No. 3899/Dir. WE. blijkt dat H.P.B. te Taroetoeng het noodige kan verrichten om de vereischte vergunning te verkrijgen.

Controleur Silindoeng aan Resident W.E. 26 Januari 1927 No. 797/3. Commissie van beheer besloten het plan op de aangegeven wijze

Afschrift van vorengenoemden brief, met

wijze uit te voeren; de Resident heeft aan dat besluit zijn goedkeuring gehecht en Controleur van Silindoeng opgedragen over te gaan tot de aanbesteding van het werk.

Aanbieding situatieteekeningkaart, debietmetingen etc. In verband nader aan te sluiten bevolkingscentra is het van belang de maximum capaciteit hooger te stellen en wel op 70 k.w.; terwijl met het oog op storingen raadzaam twee machines.

Indien hooger dan f60.000.-, dan bescheidener op te zetten.

Verz. advies, begrooting, het noodige voor toezending van een en ander aan de in aanmerking komende firma's voor offertes.

W.E. aan Controleur van Silindoeng 16 Maart 1927 No. 1666. nadere gegevens gevraagd.

Naar schatting f60.000 wel vol doende. Aangeraden wordt voorloopig één turbine en één dynamo van 50 k.w., doch bij den bouw te rekenen op latere bijplaatsing van een tweede aggregaat.

W.E. aan Controleur van Silindoeng 23 Augustus 1927 No. 5566. Ontwerp aangeboden.

De kosten van het werk zullen ± f68.150.- bedragen. Vooraf echter toestemming benodigd Dir. B.O.W. voor de wateraftapping, en goedkeuring ontwerp-teekeningen.

Controleur Silindoeng aan Resident 6 September 1927 No. 5734/3 aanbieding afschrift schrijven W.E. met bijl. met verzoek vereischte goedkeuring Dir. B.O.W. aanvragen.

Resident aan Dir. B.O.W. 15 September 1927 No. 5628/ aanbieding afschrift brieven Controleur van Silindoeng en W.E. met ontwerpstukken voor de electrificatie van Taroetoeng met verzoek de vereischte goedkeuring te verleenen.

"De aanleg en exploitatie van bedoeld electriciteitsbedrijf wordt ter hand genomen door het z.g. "stadsfonds" te Taroetoeng, zijnde eene semi-officiële instelling, echter zonder rechtspersoonlijk-

heid doch waarvan het H.P.B. ambtshalve Voorzitter der Commissie van beheer is.

Tegen de ontworpen wateraftapping bestaan zoowel uit waterstaatkundig als uit landbouwkundig oogpunt geen bezwaren.

Aangezien in dit geval de waterkracht zal worden aangewend voor levering van licht of arbeidsvermogen aan derden, ligt het, overeenkomstig de Uwerzijdsche circulaire van 21 April 1910 No. 5786/E in de bedoeling, na verkregen goedkeuring op de ontwerpstukken, der Regeering voor het verleenen der vereischte waterkrachtvergunning het noodige voor te stellen.-

W.E. aan Resident 27 October 1927 No. 7286/Dir. W.E.

Dir B.O.W. deelt mede uit 'n waterstaatkundig oogpunt geen bezwaar tegen concessieverleening (40 jaren) indien aan de concessie de normale algemeene voorwaarden verbonden; verder geen bezwaar om, alhoewel in afwijking van voorwaarde 3, reeds thans te verklaren dat met de ingediende ontwerp/teekeningen wordt ingestemd.

Thans in overweging gegeven zoo spoedig mogelijk 'n verzoekschrift aan de Regeering in te dienen ter erlanging van 'n vergunning tot het benutten der onderwerpelijke waterkracht.

Waar Stadsfonds geen rechtspersoonlijkheid bezit, m.i. H.P.B. qualitate Voorzitter Commissie van Beheer te doen optreden als houder der vergunning, en dan ook als aanvrager.

In de voorwaarden van de vergunning op te nemen de bepaling, dat zij zal moeten worden overgedragen aan den Afd. Raad, die het "Stadsfonds" overneemt, zoodra de instelling van dien Raad en die overname feit zijn geworden, hetgeen in het verzoekschrift uiteen te zetten.

Een en ander te doen d.t.k. van mijn Departement

per adres Hoofd W.E., waarna ten spoedigste een beslissing van de Regeering kan worden uitgelokt.

Hierbij uitgegaan v.d. gedachte dat het bedrijf in eigen beheer wordt aangelegd en geëxploiteerd.

Resident aan Ass.Resident 12 November 1927 No.7045/W t/kn.^{met} verz.h.n. te doen verrichten.

Controleur Silindoeng aan Ass.Resident 13 Maart 1928 No.1798/3 verbeterd request aan G.G. aangeboden.

Ass.Resident aan Resident 26 Maart 1928 No.2653/3 voortschikking van evengenoemd request

W.E.aan Ass.Resident 17 April 1928 No.2878. Inlichtingen omtrent de gedane offertes.

In verband gebleken ontoereikendheid van f60.000.- samenwerking geopperd met Electriciteits Maatschappij Sumatra.

"Van een opzet op bescheidener schaal, zooals in den laatstgenoemdeⁱⁿ brief wordt geopperd, is weinig heil te verwachten, immers dit zou alleen kunnen geschieden door beperking van den omvang van het leidingnet en van het vermogen van het turbine-aggregaat, hetgeen zich al zeer spoedig zou wreken, eerstens door vermindering van inkomsten en vervolgens door de noodzakelijkheid van uitbreiding, waardoor de opzet van het bedrijf minder economisch zou worden."

W.E.aan Ass.Resident 3 Mei 1928 No.3255; Wenschelijk Voorz. Commissie van Beheer Stadsfonds aan G.G. verzoekt hem in die qua-

— ² qualiteit 'n electriciteitsvergunning te verleenen op den voet v.d. bepalingen van stbld. 1890 No.90

(zulks in afwijking van schrijven ddo. 6 October 1926 No.5091, waarin medegedeeld dat geen vergunning nodig zou zijn, bij nader inzien n.l. de

bovenaangegeven weg juist, aangezien Stadsfonds- al bezit hetgeen eigenlijke rechtspersoonlijkheid-

— toch 'n belangrijke mate van financieele zelf-

standigheid bezit).-

Ass.Res.aan Dir.G.B.dtk.Resident 22 Juni 1928 No.5264/3.

Aanbieding verzoekschrift H.P.B. Taroetoeng als bedoeld in laatstgenoemd schrijven W.E.,waarvan afschrift aangeboden.

Besl.G.G.2 Juni 1928 No.28.Vergunning verleend aan den Voorz. Commissie van Beheer tot het gebruik van waterkracht uit de Aek Siborgoeng.

Voorwaarden:

art.13.De Regeering is bevoegd.....ten allen tijde te naasten,.....

art.15.Zoodra voor het gebied,waarin de Afdeelingshoofdplaats Taroetoeng is gelegen, een afdeeliningsraad zal zijn ingesteld en deze het Stadsfonds zal hebben overgenomen, zal deze concessie behoudens in het geval dat zij reeds eerder na verkregen goedkeuring van den Gouverneur-Generaal bij een gemengde vennootschap zal zijn ingebracht- aan den Afdeeliningsraad worden overgedragen, welke overdracht eveneens de goedkeuring van den Gouverneur Generaal zal vereischen, doch overigens zal geschieden zonder dat daarbij eenige voor meergenoemde Raad bezwarende voorwaarde zal worden gesteld.

Besluit G.G.21 Augustus 1928 No.29.Vergunning verleend aan den Voorz.der Commissie van Beheer van Stadsfonds te Taroetoeng tot den aanleg en het gebruik van leidingen voor.....

Voorwaarden:Naasten;

Inbreng in een vennootschap;

art.29:Verplichting tot overdracht.

Zoodra voor het gebied, waarin de afdeelingshoofdplaats Taroetoeng is gelegen, een Afdeeliningsraad zal zijn ingesteld en deze het stadsfonds zal hebben overgenomen, zal deze vergunning behoudens in het geval dat zij reeds eerder

na verkregen goedkeuring van den Gouverneur-Generaal bij een gemengde vennootschap zal zijn ingebracht- aan dien afdeelingraad worden overgedragen welke overdracht eveneens de goedkeuring van den Gouverneur Generaal zal vereischen, doch overigens zal geschieden zonder dat daarbij eenige ^{van} meerge- noemden raad bezwarende voorwaarde zal worden gesteld.-

Besluit H.W.E. 15 Juli 1929 No.4640 Vergunning tot het onderspanning zetten v.d. volgens de goedgekeurde plannen aangelegde elektrische sterk-stroomleidingen.

Besluit G.G. 29 Augustus 1929 No.53. Aan te teekenen dat op 2 Augustus 1929 dus tijdig, is aanvaard de bij besluit van 21 Augustus 1928 No.29 aan den Voorzitter der Commissie van Beheer van het Stadsfonds te Taroetoeng verleende vergunning/^{van} den aanleg en het gebruik van leidingen voor het overbrengen en verdeelen van electrischen arbeid naar en in de afdeeling- hoofdplaats Taroetoeng.-

-----

Ass. Res. aan Resident ddo. 29 Juni 1928 No. 5700/15.

Oude plannen tot electrificatie Taroetoeng konden eerst vastere vorm aannemen, nadat, gehoord den toenmaligen Controleur van Toba (Fancy) uit de rijke kassen van Toba 'n leening van f 50000 aan Stadsfonds kon worden toegezegd; waartoe in principe goedkeuring van den Resident mocht worden verkregen. Met die toezegging werd door ^{de} verschillende onderdistrictskassen in Toba ook rekening gehouden bij het opmaken der begrootingen (door Resident goedgekeurd) laatstelijk bij die over het loopende jaar onder pro memorie onder nader te bepalen voorwaarden.

Aanbesteding door Bureau W.E. van het werk heeft intusschen plaats gehad, en op heden - na Uwe telefonische machtiging voorzoover betreft de overschrijding van de oorspronkelijke begrooting - 'n notarieel vastgelegd contract van opdracht en aanneming van het werk en de noodige leveringen, met firma Schlieper te Medan gesloten, waarvan afschrift hierbij aangeboden.

(Opdracht van den Resident van Tapanoeli aan den Controleur van Toba om het bedrag van f 50000 als leening (5% rente) ter beschikking te stellen van Stadsfonds Taroetoeng volgde bij schrijven van den Resident aan genoemden onderafdeelingschef van 23 Juli 1928 No. 9903/10).-

Reisrapport van den Ass. Res. over Januari 1929.

Naar Pematang Siantar voor dienstbesprekingen met den Assistent Resident Simeloengoan inzake de door het Stadsfonds Taroetoeng

aan

aan te gane leening van 26 of 45 duizend gulden, nader aangeduid in de suppletoire begroting 1928. De Hr. Beeuwkes bleek weinig voor deze leening te gevoelen, waarom ik, indachtig ook het verlangen van het Hoofd van Gewest om de benodigde gelden zoo eenigszins mogelijk in het Gewest zelf te zoeken,¹⁾ de onderhandeling met Siantar al gauw afbrak. Te meer waar mij tijdens de besprekingen 'n nieuwe oplossing van het financieele vraagstuk inviel voorzoover, -hetgeen ik verwacht, en ook de reden geweest is, waarom ik mij tot Siantar wendde - binnen het Gewest op het moment niet zooveel kapitaal beschikbaar zou zijn. In 'n afzonderlijk schrijven zal een en ander nader worden voorgebracht.-

1) Hr. A.R.

Waarom was dan de reis naar en de besprekingen te Pematang Siantar noodig?

Res. w.g. Gooszen.

Hr. Res.

Beleefde verwijzing naar volgende blz. Zooals ik U HoogEdelGestrenge, ook mondeling mededeelde is er binnen de afdeeling- met uitzondering van Toba, dat echter reeds 'n belangrijk bedrag afstaat, nagenoeg geen geld beschikbaar, terwijl buiten de afdeeling binnen het gewest dzzsche leeningsaanvragen (door H.P.B. alhier) slecht weinig succes hadden: zie toelichting suppl. begroting. Daarom was ik wel genoodzaakt mij tot Siantar te wenden. En nu kunnen wij het wellicht nog eens proberen in de afd. Padang Sidempoean en Sibolga om meer, "los te krijgen", veel mag daar niet van verwacht worden. We zijn dan ook reeds bezig 'n nieuw schema te ontwerpen, dat spoedig zal worden aangeboden ter goedkeuring.

A.R.

(w.g.) D.W.N. de Boer